

PRAVILNIK
O KONTROLI RADIOAKTIVNOSTI ROBE PRILIKOM UVOZA, IZVOZA I TRANZITA
("Sl. glasnik RS", br. 86/2019 i 90/2019 - ispr.)

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim pravilnikom se uređuju:

- 1) vrsta robe za koju je potrebna kontrola radioaktivnosti prilikom uvoza, izvoza i tranzita; i
- 2) metode i način kontrole radioaktivnosti prilikom uvoza, izvoza i tranzita.

Značenje izraza

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) gamaspektrometrijsko ispitivanje jeste kvalitativno i kvantitativno određivanje sadržaja radionuklida u ispitivanom uzorku metodom gamaspektrometrijske analize;
- 2) dozimetrijsko merenje jeste merenje jačine ambijentalnog doznog ekvivalenta gama zračenja u vazduhu;
- 3) inspektor za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost je inspektor nadležan u skladu sa zakonom koji uređuje radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost;
- 4) nadzirani subjekat je pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je pod nadzorom inspektora za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost ili nadležnog inspektora;
- 5) nadležni inspektor je inspektor nadležan za kontrolu robe u skladu sa ovlašćenjima iz posebnih propisa.

Kontrola radioaktivnosti

Član 3

Kontrola radioaktivnosti pri uvozu, izvozu i tranzitu obuhvata kontrolu radioaktivnosti robe radi utvrđivanja usaglašenosti sa odredbama kojima se uređuje kontrola sadržaja radionuklida i odredbama kojima se uređuju granice izlaganja, odnosno ispunjenja propisanih uslova za stavljanje u promet.

Vrsta robe za koju se vrši kontrola radioaktivnosti

Član 4

Roba za koju je potrebna kontrola radioaktivnosti pri uvozu, izvozu ili tranzitu propisana je u Prilogu 1, Prilogu 2. i Prilogu 3. ovog pravilnika, koji čine njegov sastavni deo.

Dopunu i reviziju lista robe iz Priloga 1, Priloga 2. i Priloga 3. ovog pravilnika vrši Direktorat za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost Srbije (u daljem tekstu: Direktorat), u saradnji sa

nadležnim inspekcijama i drugim nadležnim organima, na osnovu analize rizika za period od tri godine, kao i u slučaju nuklearnih ili radioloških vanrednih situacija izvan teritorije Republike Srbije.

Metode kontrole radioaktivnosti

Član 5

Kontrola radioaktivnosti robe iz Priloga 1. i Priloga 2. ovog pravilnika vrši se gamaspektrometrijskim ispitivanjima.

Kontrola radioaktivnosti robe iz Priloga 3. ovog pravilnika vrši se dozimetrijskim merenjima.

Gamaspektrometrijska ispitivanja vrši nosilac ovlašćenja za vršenje poslova monitoringa radioaktivnosti ili ovlašćenja za pojedina ispitivanja u okviru monitoringa i to gamaspektrometrijska ispitivanja sadržaja radionuklida.

Dozimetrijska merenja vrši nosilac ovlašćenja za vršenje poslova monitoringa radioaktivnosti ili ovlašćenja za pojedina ispitivanja u okviru monitoringa i to merenja jačine ambijentalnog doznog ekvivalenta gama zračenja u vazduhu.

Način kontrole radioaktivnosti pri uvozu, izvozu i tranzitu

Član 6

Roba propisana u Prilogu 1. ovog pravilnika u nadležnosti je nadležnog inspektora.

Roba propisana u Prilogu 2. i Prilogu 3. ovog pravilnika u nadležnosti je inspektora za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost.

Troškove kontrole radioaktivnosti robe pri uvozu, izvozu i tranzitu snosi nadzirani subjekat.

Postupak kontrole radioaktivnosti robe prilikom uvoza

Član 7

Kontrola radioaktivnosti pri uvozu vrši se za robu propisanu u Prilogu 1, Prilogu 2. i Prilogu 3. ovog pravilnika.

Kontrola radioaktivnosti robe pri uvozu se vrši u skladu sa čl. 5. i 6. ovog pravilnika.

Izveštajem nosioca ovlašćenja o gamaspektrometrijskom ispitivanju ili dozimetrijskom merenju, utvrđuje se ispunjenost propisanih uslova za stavljanje u promet.

Gamaspektrometrijsko ispitivanje

Član 8

Uzorkovanje robe za gamaspektrometrijsko ispitivanje iz Priloga 1. ovog pravilnika vrši se u skladu sa posebnim propisima.

Uzorkovanje robe za gamaspektrometrijsko ispitivanje iz Priloga 2. ovog pravilnika vrši nosilac ovlašćenja za vršenje poslova monitoringa radioaktivnosti ili ovlašćenja za pojedina ispitivanja u okviru monitoringa, ako u okviru obima akreditacije poseduje i akreditovanu metodu uzorkovanja robe, po zahtevu nadziranog subjekta.

Uzorkovanje se vrši na graničnom prelazu ili u mestu carinjenja.

Po uzorkovanju robe iz Priloga 2. ovog pravilnika, nosilac ovlašćenja sačinjava Zapisnik o uzorkovanju, koji dostavlja Direktoratu.

Sadržina Zapisnika o uzorkovanju robe iz Priloga 2. je propisana u Prilogu 4. ovog Pravilnika koji čini njegov sastavni deo.

Nosilac ovlašćenja iz člana 5. stav 3. ovog pravilnika, nakon izvršenih ispitivanja za robu iz Priloga 1. ovog pravilnika, dostavlja Izveštaj o izvršenom gamaspektrometrijskom ispitivanju iz člana 7. stav 3. ovog pravilnika u skladu sa drugim posebnim propisima, kao i Direktoratu.

Po dobijanju Izveštaja o izvršenom gamaspektrometrijskom ispitivanju za robu iz Priloga 1. ovog pravilnika, nadležni inspektor postupa u skladu sa posebnim propisima.

Carinski organ sa robom iz Priloga 1. postupa u skladu sa posebnim propisima.

Nosilac ovlašćenja iz člana 5. stav 3. ovog pravilnika, za robu iz Priloga 2. ovog pravilnika, nakon izvršenih ispitivanja, dostavlja Izveštaj o izvršenom gamaspektrometrijskom ispitivanju iz člana 7. stav 3. ovog pravilnika, nadziranom subjektu i Inspekciji za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost.

Ukoliko se Izveštajem iz člana 7. stav 3. ovog pravilnika utvrdi da roba iz Priloga 2. ovog pravilnika, ispunjava propisane uslove za uvoz i stavljanje u promet, nadzirani subjekat dostavlja Izveštaj carinskom organu, nakon čega carinski organ, na osnovu Izveštaja, može da preuzima radnje predviđene pravilima odgovarajućeg carinskog postupka.

Sadržina Izveštaja o izvršenom gamaspektrometrijskom ispitivanju iz člana 7. stav 3. ovog pravilnika je propisana u Prilogu 4. ovog pravilnika koji čini njegov sastavni deo.

Dozimetrijsko merenje

Član 9

Dozimetrijsko merenje se vrši na graničnom prelazu.

Roba iz Priloga 3. ovog pravilnika ispunjava propisane uslove za uvoz i stavljanje u promet kada se dozimetrijskim merenjem nosioca ovlašćenja iz člana 5. stav 4. ovog pravilnika utvrdi odsustvo radioaktivnog izvora ili kontaminacije.

Nosilac ovlašćenja iz člana 5. stav 4. ovog pravilnika dostavlja Izveštaj o dozimetrijskom merenju iz člana 7. stav 3. ovog pravilnika, nadziranom subjektu i Inspekciji za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost.

Ukoliko se nakon izvršenog dozimetrijskog merenja utvrdi da roba iz Priloga 3. ovog pravilnika koja se uvozi, ispunjava propisane uslove za uvoz i stavljanje u promet, nadzirani subjekat dostavlja Izveštaj o dozimetrijskom merenju iz člana 7. stav 3. ovog pravilnika carinskom organu na ulaznom graničnom prelazu, nakon čega carinski organ, na osnovu Izveštaja, može da preuzima radnje predviđene pravilima odgovarajućeg carinskog postupka.

Sadržina Izveštaja o dozimetrijskom merenju iz člana 7. stav 3. ovog pravilnika je propisana u Prilogu 4. ovog pravilnika koji čini njegov sastavni deo.

Postupak kontrole radioaktivnosti robe prilikom izvoza

Član 10

Dozimetrijsko merenje robe pri izvozu je obavezno za robu propisanu u Prilogu 3. ovog pravilnika i obavlja se u skladu sa članom 5. stav 4. ovog pravilnika.

Dozimetrijsko merenje vrši se na mestu izvoznog carinjenja.

Roba iz Priloga 3. ovog pravilnika ispunjava propisane uslove za izvoz, kada se dozimetrijskim merenjem nosioca ovlašćenja iz člana 5. stav 4. ovog pravilnika utvrdi odsustvo radioaktivnog izvora ili kontaminacije.

Nosilac ovlašćenja iz člana 5. stav 4. ovog pravilnika dostavlja Izveštaj o dozimetrijskom merenju o ispunjenosti propisanih uslova za izvoz, nadziranom subjektu i Inspekciji za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost.

Ukoliko se nakon izvršenog dozimetrijskog merenja utvrdi da roba iz Priloga 3. ovog pravilnika koja se izvozi, ispunjava propisane uslove za izvoz, nadzirani subjekat dostavlja Izveštaj o dozimetrijskom merenju iz stava 4. ovog člana carinskom organu, nakon čega carinski organ na osnovu Izveštaja može da preduzima radnje predviđene pravilima odgovarajućeg carinskog postupka.

Sadržina Izveštaja o dozimetrijskom merenju iz stava 4. ovog člana je propisana u Prilogu 4. ovog pravilnika koji čini njegov sastavni deo.

Postupak kontrole radioaktivnosti robe prilikom tranzita

Član 11

Kontrola robe u tranzitu preko teritorije Republike Srbije vrši se stacionarnim monitorima jonizujućeg zračenja i ručnim detektorima jonizujućeg zračenja, koju obavlja carinski službenik.

Kontrola robe iz stava 1. ovog člana vrši se na ulaznom graničnom prelazu.

Postupak pri uvozu, izvozu i tranzitu robe za koju je ustanovljeno da ne ispunjava propisane uslove

Član 12

Ukoliko nosilac ovlašćenja, nakon izvršenog gamaspektrometrijskog ispitivanja ustanovi da roba iz Priloga 1. i Priloga 2. ovog pravilnika koja se uvozi ne ispunjava propisane uslove za uvoz i stavljanje u promet, o tome bez odlaganja obaveštava inspekciju nadležnu za kontrolu robe za koju je utvrđena povećana radioaktivnost, koja donosi rešenje o zabrani uvoza i naređuje vraćanje robe pošiljaocu.

Ukoliko nosilac ovlašćenja, nakon izvršenog dozimetrijskog merenja robe iz Priloga 3. ovog pravilnika koja se uvozi odnosno izvozi, utvrdi povećanu radioaktivnost robe usled prisustva radioaktivnog izvora ili kontaminacije, o tome bez odlaganja obaveštava Inspekciju za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost, koja donosi rešenje o zabrani uvoza odnosno izvoza i naređuje vraćanje robe pošiljaocu.

Ukoliko se za robu u tranzitu, aktivira alarm stacionarnog monitora jonizujućeg zračenja ili ručnog detektora jonizujućeg zračenja, carinski službenik o tome bez odlaganja obaveštava nadležnu inspekciju koja odlučuje o daljem postupku.

Rešenje nadležnog inspektora o zabrani uvoza ili tranzita dostavlja se nadziranom subjektu, Carini i Direktoratu.

Rešenje inspektora za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost o zabrani uvoza, izvoza ili tranzita dostavlja se nadziranom subjektu i Carini.

Povraćaj robe u Republiku Srbiju

Član 13

U slučaju da se u Republiku Srbiju vrati roba za koju je utvrđeno da ne ispunjava propisane uslove, a koja je prethodno bila izvezena iz Republike Srbije, carinski službenik o tome obaveštava Direktorat i Inspekciju za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost.

Inspektor za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost odlučuje o daljem postupanju.

Troškove vraćanja robe i daljeg postupanja snosi nadzirani subjekat.

Prelazne i završne odredbe

Član 14

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe člana 1. stav 1. tač. 1. i 2, čl. 6-16. i Prilog 1. i Prilog 2. Pravilnika o kontroli radioaktivnosti roba pri uvozu, izvozu i tranzitu ("Službeni glasnik RS", broj 44/11).

PRILOG 1.

I. Roba u nadležnosti fitosanitarne inspekcije za koju se vrši gamaspektrometrijsko ispitivanje:

1. Lekovito bilje
2. Pečurke, u svakom obliku i proizvodi u čiji sastav ulaze
3. Borovnica, u svakom obliku i proizvodi u čiji sastav ulaze
4. Brusnica, u svakom obliku i proizvodi u čiji sastav ulaze
5. Šumsko voće, u svakom obliku i proizvodi u čiji sastav ulaze
6. Mineralna fosfatna đubriva (gotov proizvod)

II. Roba u nadležnosti veterinarske inspekcije za koju se vrši gamaspektrometrijsko ispitivanje, a u skladu sa analizom rizika:

1. Meso i drugi klanični proizvodi za jelo
2. Mleko i proizvodi od mleka
3. Jestivi proizvodi životinjskog porekla
4. Riba ulovljena u moru i njihovi proizvodi
5. Druga roba u nadležnosti veterinarske inspekcije

PRILOG 2.

Roba za koju se vrši gamaspektrometrijsko ispitivanje u nadležnosti inspekcije za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost:

1. Granit, porfir, bazalt, pešćar za građevinarstvo, uključujući i grubo tesane ili sečene testerom ili na drugi način u blokove ili ploče, osim gotovih proizvoda koji se ne mogu uzorkovati

PRILOG 3.

Roba za koju se vrši dozimetrijsko merenje (sa indeksnim brojevima otpada iz Kataloga otpada):

1. ferozni metal (16 01 17)
2. obojeni metal (16 01 18)
3. bakar, bronza, mesing (17 04 01)
4. aluminijum (17 04 02)
5. olovo (17 04 03)
6. cink (17 04 04)
7. gvožđe i čelik (17 04 05)
8. kalaj (17 04 06)
9. mešani metali (17 04 07)
10. otpad od metala kontaminiran opasnim supstancama (17 04 09*)
11. otpad od gvožđa i čelika (19 10 01)
12. otpad od obojenih metala (19 10 02)
13. metali koji sadrže gvožđe (19 12 02)
14. obojeni metali (19 12 03)
15. metali (20 01 40)

PRILOG 4.

Sadržina Zapisnika o uzorkovanju, Izveštaja o izvršenom gamaspektrometrijskom ispitivanju i Izveštaja o izvršenom dozimetrijskom merenju

ZAPISNIK O UZORKOVANJU

Zapisnik o uzorkovanju obavezno sadrži sledeće elemente:

1. Nosilac ovlašćenja
2. Broj zapisnika, datum, vreme i mesto uzorkovanja
3. Roba koja se uzorkuje
4. Masa uzorka
5. Način uzorkovanja: (opisati reprezentativnost uzetog uzorka)

6. Instrument korišćen prilikom merenja pošiljke:

- vrsta instrumenta
- merna nesigurnost
- metoda merenja

7. Jačina ambijentalnog doznog ekvivalenta na mestu uzorkovanja: ($\mu\text{Sv/h}$)

8. Izmerena jačina ambijentalnog doznog ekvivalenta prilikom uzorkovanja: ($\mu\text{Sv/h}$)

9. Prilog izveštaju (fotografije, dodatne informacije o robi, merenju...)

10. Ime i potpis lica koje je izvršilo uzorkovanje

IZVEŠTAJ O IZVRŠENOM GAMASPEKTROMETRIJSKOM ISPITIVANJU

Izveštaj o izvršenom gamaspektrometrijskom ispitivanju obavezno sadrži sledeće elemente:

1. Vrsta robe

2. Količina/masa robe

3. Uvoznik (ime, PIB, matični broj)

4. Prevozno sredstvo (registarski broj)

5. Zemlja porekla robe

6. Uzorkovanje izvršio

7. Veza sa zapisnikom o uzorkovanju

8. Ispitivanje uzorka:

- opis pripreme uzorka za ispitivanje
- merna oprema korišćena za ispitivanje
- metrološka sledljivost
- metoda merenja

9. Rezultati ispitivanja

10. Zaključak (usklađenost sa Zakonom i odgovarajućim podzakonskim aktima)

- Uzorak ispunjava propisane uslove (DA/NE)

11. Ime i potpis lica koje je izvršilo merenje

12. Ime i potpis lica koje odobrava izveštaj

13. Prilog izveštaju (fotografije, dodatne informacije o robi, merenju...)

IZVEŠTAJ O IZVRŠENOM DOZIMETRIJSKOM MERENJU

Izveštaj o izvršenom dozimetrijskom merenju obavezno sadrži sledeće elemente:

1. Vrsta robe
2. Količina/masa robe
3. Uvoznik/Izvoznik/Organizator tranzita (ime, PIB, matični broj)
4. Prevozno sredstvo (registarski broj)
5. Zemlja porekla robe/Zemlja u koju se izvozi roba/Krajnja destinacija tranzita
6. Instrument korišćen prilikom merenja pošiljke:
  - vrsta instrumenta
  - merna nesigurnost
7. Datum, mesto i vreme merenja
8. Jačina ambijentalnog doznog ekvivalenta na mernom mestu: ($\mu\text{Sv/h}$)
9. Najveća izmerena vrednost jačine ambijentalnog doznog ekvivalenta na površini pošiljke: ($\mu\text{Sv/h}$)
10. Vrednost jačine ambijentalnog doznog ekvivalenta na mestu vozača ili na mestu gde borave lica u pratnji ($\mu\text{Sv/h}$)
11. Opis rasporeda izmerenih vrednosti jačine ambijentalnog doznog ekvivalenta po površini pošiljke (ravnomerno ili povećana na jednom mestu, odnosno kontaminacija ili pronađen izvor)
12. Zaključak:
  - nađena kontaminacija (DA/NE)
  - pronađen izvor (DA/NE)
13. Ime i potpis lica koje je izvršilo merenje
14. Prilog izveštaju (fotografije, dodatne informacije o robi, merenju...).